

Er doemt een bureaucratisch gedrocht op in de agrarische wereld. Een verbod op doorgaans onschuldige huis-, tuin- en keukenmiddeltjes tegen plagen en ziekten. Geen bier meer tegen slakken, geen melk tegen ziekten in komkommers.

Bierban voor de slak: tuinbouw in de gordijnen

DOOR WILL GERRITSEN

ACHTERGROND BESTRIJDINGSMIDDELEN

Hij koopt er „bij wijze van spreken” pallets van in: magere melk. Toch is Fons Verbeek (54) geen caloriebewuste banketbakker, ijsbereider of milkshakebrouwer. Hij runt samen met broers Jac (63) en Leo (59) het biologisch tuindersbedrijf BioVerbeek in de Veldense buurtschap Schandelo. Tien hectare onder glas, 45 medewerkers, teelt van paprika's, tomaten en op kleine schaal aubergine. „Ja”, vertelt Fons, „we gebruiken best veel melk. Vooral in de komkommerteelt. Dat doen we om verspreiding van virusziekten bij de planten te voorkomen. Snij je in de kas komkommers van een plant af, dan doop je daarna het mesje en ook je vingers in magere melk voordat je aan de volgende plant begint. De eiwitten in de melk kapselen de virusdeeltjes in.” De methode wordt als preventief wapen ingezet, zeker als de plant een virusziekte als 'komkommertont' onder de leden heeft. „Dan zetten we volop in op de melk.” De methode wordt niet alleen in de biologische, maar ook in de 'gangbare', niet-biologische teelt toegepast.

Melk is een van de vele onschuldige huis-, tuin- en keukenmiddeltjes die Nederlandse telers gebruiken tegen plagen en ziekten in hun bedrijf. Een andere bestrijdingswijze is de inzet van bier tegen vraatzuchtige slakken. Fons Verbeek: „Bier hebben we ook eens gebruikt. Het is een val: de geur van bier lokt de slakken, ze komen in het bier terecht en verdringen.” Het lijkt er echter op dat deze hulpmiddelen uit de categorie 'oma weet het beter' hun langste tijd hebben gehad in de land- en tuinbouw. Vanaf medio 2019 mogen telers veelal gewone consumentenproducten als bier, melk en zeep (zie ook kader) hoogstwaarschijnlijk niet meer gebruiken tegen ziekten en plagen.

RUB Dat komt doordat de regelgeving gaat verdwijnen waarin het gebruik van dergelijke middelen is toegestaan, de Regeling Uitzondering Bestrijdingsmiddelen (RUB). In plaats daarvan moet van al deze middelen een dossier over de mogelijke risico's worden samengesteld. Hiermee kunnen belanghebbenden een officiële toelating van het Colle-

“**Maar wie stelt een dossier samen over de risico's van melk in de tuinbouw?**”

Fons Verbeek

ge voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) verwerven. Want, zoals het 'plan van aanpak' van het Ctgb meldt: „Ook voor deze middelen (de zogeheten 'groene' of *low-risk* middelen) kan een risico namelijk niet uitgesloten worden.”

Eigenaar

Fons Verbeek: „Maar wie stelt een dossier samen over de risico's van melk in de tuinbouw?” Joris Baecke van Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO) gaat als portefeuillehouder over de plantgezondheid in de sector: „Het probleem is dat niemand 'eigenaar' is van dergelijke stoffen. Niemand wil dus die kosten dragen.” In de sector doen verhalen de ronde

over een bestrijdingsmiddel met suiker als werkzaam bestanddeel, waarbij de producent circa 1,2 miljoen euro voor de dossierkosten moest ophoesten. Baecke: „Het hangt van de specifieke stof af, maar een dossier maken met de bijbehorende testen zal minstens tonnen kosten tot een miljoen euro of nog meer.”

Fons Verbeek zucht even: „Wie gaat dergelijke bedragen uittrekken voor producten die van 'niemand' zijn?” Dit gaat helemaal nergens over.”

Ander voorbeeld in de categorie 'dit gaat nergens over': BioVerbeek gebruikt zand en 'gesteentemeel', gemalen steen, tegen bacteriën en schimmels. „Maar hoe zit het dan met het stof dat van buiten in de kas-

GEEN GEMIER
OVER ONS
BIER

ILLUSTRATIE MARCO JEURISSEN

sen komt?” Fons Verbeek schat dat de samenstelling van de dossiers over alle huismiddeltjes die op de RUB-lijst staan al gauw een investering van twintig, dertig miljoen euro gaat vergen. Wie hiervoor opdraait, is onduidelijk. De sector? Of de consument die straks duurdere komkommers en tomaatjes in het schap aantreft?

Knoflookextracten

Baecke durft de kosten van een dergelijke operatie niet eens te schatten. Te ingewikkeld. Hij voorziet namelijk ook nog andere, bijkomende kosten. Zo moeten telers straks alternatieven voor hun huismiddeltjes vinden: chemische bestrijdingsmiddelen waarbij de bedrijven die ze heb-

ben ontwikkeld wel voor een keurig veiligheidsdossier hebben gezorgd. Middelen ook met een pittig prijskaartje. Baecke: „Knoflookextracten, bier en melk zijn nu eenmaal goedkoper dan dergelijke bestrijdingsmiddelen.”

Niet alleen biologische, maar ook de conventionele telers gebruiken de huis-, tuin- en keukenniddeltjes. De laatste groep doet dit om zo weinig mogelijk chemische bestrijdingsmiddelen in te zetten, stelt Baecke. „Veel van deze natuurlijke 'laagrisicomiddelen' werken nooit voor 100 procent doeltreffend, maar zorgen wel dat de gewassen gezonder blijven. Hierdoor hoeft de teler geen andere chemische bestrijdingsmiddelen in te zetten. Dat is toch wat de samenleving en ook de afnemers

“**Knoflookextract, bier en melk zijn goedkoper dan dergelijke bestrijdingsmiddelen.**”

Joris Baecke

van de telers verwachten.” Toch is Baecke voorstander van een check van simpele, natuurlijke middeltjes: „We gaan in Nederland prat op de veiligheid van onze voedselproductie. Dan is het verstandig om ook deze middelen te toetsen. We willen weten of bijvoorbeeld de extracten van zeewier écht niet nadelig zijn. Alleen zou je een slimme, praktische en goedkope manier moeten vinden om zonder veel bureaucratische rompslomp de toelating van deze middelen te regelen.”

Veilig

Een voorbeeld zou het Amerikaanse systeem 'Gras' (*generally recognized as safe*) ofwel 'algemeen als veilig erkend') kunnen zijn waarbij het gezonde boerenverstand wordt aan-

'RUB' gedooft bier, melk, zout

De Regeling Uitzondering Bestrijdingsmiddelen ofwel RUB bevat een waslijst van middelen die nu nog worden gedooft in verschillende teelten. Voorbeelden zijn:

- Spiritus of zeep of mengsels hiervan tegen insecten of mijten.
- Zout tegen onkruid. En zout tegen schimmels in de champignonsteelt.
- Bier tegen slakken.
- Een suikeroplossing in water tegen een bepaalde ziekte in de boomteelt.
- Magere melk tegen de verspreiding van virussen tussen planten.
- Zeewier- en algenextracten die de groei van planten bevorderen.
- Extracten van ui en knoflook tegen schimmels en insecten.
- Een oplossing van kokosolie of zonnebloemolie tegen insecten in de fruit-, groente- en sierteelt.
- Bakpoeder tegen schadelijke schimmels in de bloemen- en groenteteelt.

Overigens bevat de lijst ook een klein aantal chemicaliën die in verdunde oplossingen worden gebruikt, zoals ammoniak en zwavel.

gesproken. Baecke: „De toelatingsinstanties kunnen ook zo'n lijst samenstellen.”

Fons Verbeek kan er intussen met zijn hoofd niet bij. „Een van de middelen die op de RUB-lijst staan, is koolzuurgas ofwel kooldioxide, CO₂. Iedere glastuinder gebruikt dit gas om zijn planten harder te laten groeien. Wij gebruiken hiervoor de rookgassen uit onze verwarmingsinstallaties die worden gezuiverd en waarvan het koolzuurgas in een lage dosering naar de kas wordt geleid. Wat is het probleem?”

Voor de duidelijkheid: koolzuurgas is exact hetzelfde gas in de lucht die iedereen uitademt.

Reageren?

will.gerritsen@delimburger.nl

Abonnee van de Week

Annie Hautus en Wim van Lierop uit Leveroy

Annie reageert blij verrast als wij bellen dat ze is uitgeloot als Abonnee van de Week. Ze volgt deze rubriek elke zaterdag maar niet gedacht dat ze zelf met de foto in de krant komt. Annie is de echte krantenlezer en Wim een echte puzzelfanaat. Hij is in zijn nopjes met de zomer puzzelbijlage op zaterdag. Sinds 1970 zijn Annie en Wim abonnee. Proficiat met de uitverkiezing tot Abonnee van de Week en bedankt voor het jarenlange trouwe lidmaatschap.

Abonnee van de Week

Elke zaterdag wint een trouwe abonnee een Berden cadeaubon t.w.v. 100 euro. Wat moet u hiervoor doen? Helemaal niets, gewoon abonnee zijn. We loten één abonnee uit en geven een seintje als u gewonnen heeft.

berden
stijl van leven

De Limburger

KIEV

Oekraïne vreest nieuwe globale cyberaanval

De centrale bank van Oekraïne heeft financiële instellingen in het land gewaarschuwd voor een nieuwe aanval door hackers. Veiligheidsdiensten vrezden opnieuw voor een cyberaanval zoals in juni. Die zorgde wereldwijd voor problemen bij bedrijven. De hack legde onder meer een deel van de containerterminals in de Rotterdamse haven plat, maar was begonnen in Oekraïne. De nieuwe dreiging zou zich verspreiden via een e-mailbijlage.

VENLO

MKB-Limburg: behoud station Grubbenvorst

De provincie moet het schrappen van station Grubbenvorst herzien, stelt Monique Princen in een brief aan Provinciale Staten. De voorzitter van MKB-Limburg noemt het station bij Greenport Venlo „van zeer groot belang voor de toegankelijkheid van Venlo-Venray als logistiek centrum van Limburg”. Ook is „eengoedeov-verbinding nodig voor de verdere ontwikkeling van het Floriaderrein, met een groeiend aantal werknemers en studenten”.

LONDEN

Terreur en politieke onrust stuwt goudprijs

Een *troy ounce* goud (31,1 gram) was gisteren bijna 1300 dollar waard; de hoogste prijs van dit jaar. Beleggers zoeken veilige bestemmingen zoals goud op vanwege de aanhoudende politieke onrust in Amerika en de terreur in Spanje. De prijs van goud is dit jaar al bijna 13 procent gestegen. Eerder zorgde de onrust rond Noord-Korea al voor een oprijvend effect. In september 2011 bereikte de goudprijs het hoogste niveau ooit: 1900 dollar per *troy ounce*.

Duurste parkeervak van Limburg in Venlo

MAASTRICHT/VENLO
DOOR ONZE VERSLAGGEVER

De centra van Maastricht en Venlo staan in de top vijf van gemeenten met de hoogste parkeertarieven. Voor het eerste uur straatparkeren in Venlo betaalt de automobilist 3,70 euro. Wie zijn auto stalt in de parkeergarage onder het Vrijthof in Maastricht, betaalt daar met 3,53 euro per uur de hoofdprijs. Gemeenten en uitbaters van parkeervoorzieningen als Q-Park lijken

het uitmelken van parkeerders tot kunst te hebben verheven. In de afgelopen vijf jaar heeft 80 procent van de 36 grootste winkelsteden de parkeertarieven op straat verhoogd met percentages tot wel zestig procent (Assen). Met een stijging van 23 procent bezet Venlo de vijfde plaats. Zo blijkt uit cijfers van Deetailhandel Nederland (DN). De winkeliersorganisatie noemt de stijging van de parkeertarieven onverantwoord. „Goed parkeerbeleid is het visitekaartje van de stad. Het

is daarom onbegrijpelijk dat de parkeertarieven elk jaar weer door gemeenten worden verhoogd”, meent Dolf Kloosterziel van DN. Hij pleit voor een meer gastvrij en aantrekkelijker parkeerbeleid. Zoals de invoering van Park & Shop-zones, waar de automobilist voor een korte periode (bijvoorbeeld het eerste uur) tegen een sterk gereduceerd tarief kan parkeren. De duurste parkeergarage staat in Amsterdam (Byzantium). Een uurtje parkeren kost daar 7,06 euro.